

Eindelijk een statuut voor de vrijwilliger

- Historiek
- Krachtlijnen van de wet
- En verder?

Historiek – Legislatuur 1999-2003

- Verschillende studies over vrijwilligerswerk
- Twee wetsvoorstellen federaal parlement
- Gezamenlijk wetsvoorstel federaal parlement
- Hoorzittingen en adviezen
- Geen bespreking

Historiek – Legislatuur 1999-2003

- Wat wel gebeurd?
  - 2001 Internationaal Jaar Vrijwilligers
  - 2003 Oprichting Hoge Raad voor de Vrijwilligers
    - Betrekken van maatschappelijk middenveld bij beleid
    - Verplichting zich in koepels te organiseren

Historiek – Legislatuur 1999-2003

- Wat wel gebeurd?
  - 2001 Internationaal Jaar Vrijwilligers
  - 2003 Oprichting Hoge Raad voor de Vrijwilligers
    - Betrekken van maatschappelijk middenveld bij beleid
    - Verplichting zich in koepels te organiseren

Historiek – Legislatuur 2003 - 2007

- Regeerakkoord : er moet statuut vrijwilliger komen
- Minister Demotte : initiatief bij parlement maar
  - Advies Hoge Raad Vrijwilligers (HRV)
  - Advies Nationale Arbeidsraad (NAR)
- Start besprekingen voorjaar 2005
- Amendementen n.a.v. adviezen HRV en NAR
- Stemming 19 mei 2005
- Publicatie 29 augustus 2005

De wet: Krachtlijnen

- Definities – Toepassingsgebied
- Aansprakelijkheid – Verzekeringen
- Regeling van onkostenvergoeding
- Cumulatie vrijwilligerswerk – sociale uitkeringen

Wet : Definitie - Toepassingsgebied

- Vrijwilliger = iemand die onbezoldigd en onverplicht activiteit verricht ten behoeve van derden, in georganiseerd verband
- In België + buiten België

Wet : Definitie - Toepassingsgebied

- Onbezoldigd : geen betaling voor activiteit
- Onverplicht : geen dwang, geen sanctie maar niet vrijblijvend!
- Ten behoeve van derden : geen vriendendienst, geen burendienst, geen familiehelp
- In georganiseerd verband : via vereniging zonder winstoogmerk (VZW, feitelijke vereniging, ...) – ook binnen openbaar bestuur

Wet : Definitie - Toepassingsgebied

- Onderscheid lid vereniging – vrijwilliger binnen vereniging!
- Buiten kader arbeidsovereenkomst : niet dezelfde activiteit voor dezelfde opdrachtgever
- In België + in buitenland

Wet : Definitie - Toepassingsgebied

Vrijwilligerswerk niet vrijblijvend : engagement van vrijwilliger + van vereniging -> organisatienota :

- Vóór aanvang activiteit
- Moet minimum bevatten :
  - Sociale doelstelling (statuten)
  - Juridisch statuut - identiteit verantwoordelijken
  - Welke verzekering?
  - Worden onkosten terugbetaald? Hoe?
  - Geheimhoudingsplicht

Wet : Definitie - Toepassingsgebied

Opmerkingen

- Organisatienota is geen contract noch overeenkomst. Ondertekening voor akkoord mag niet, enkel voor ontvangst
- Bij feitelijke verenigingen worden initiatiefnemers als leden beschouwd, niet als vrijwilliger
- Bekendmaking van de organisatienota : geen administratieve overlast!

Wet :Aansprakelijkheid - Verzekering

- Principe : organisatie is aansprakelijk
- Uitzondering : bedrog, zware fout, veel voorkomende lichte fout van vrijwilliger
- Regeling = identiek werkgever t.o.v. werknemer
- Belangrijke verbetering!

Wet :Aansprakelijkheid - Verzekering

- Verzekering : Verplichting voor verenigingen verzekering burgerlijke aansprakelijkheid te nemen
  - Uitdrukkelijke vraag HRV en NAR
  - Uitbreiding naar bijv. rechtsbijstand en lichamelijke ongevallen mogelijk

Wet :Aansprakelijkheid - Verzekering

- Feitelijke verenigingen: zelfde principe van aansprakelijkheid
- Vrijwilligerswerk mag niet uitgesloten worden van dekking in familiale polis

Wet:Aansprakelijkheid -Verzekering

- Verzekeringsplicht : Onoverkomelijk?
  - VZW's, gestructureerde verenigingen
  - Kleinere, feitelijke verenigingen
  - Verantwoordelijkheid gemeenschappen, gewesten, provinciale en lokale besturen
  - Nu vaak reeds opgelegd via subsidiërende overheid

Wet : Terugbetaling van onkosten

- Ter herinnering : activiteit vrijwilliger = onbezoldigd
- Terugbetaling van onkosten kan wel
  - Vergoeding reële onkosten
    - Geen beperking van bedrag
    - Wel alles bewijzen
  - Forfaitaire vergoeding
    - Geen bewijs
    - Beperking : 27,37 €/dag; 662,46 €/kwartaal; 1.094,79 €/jaar

Wet : Terugbetaling van onkosten

- Bedragen forfaitaire vergoeding : per jaar, over verschillende verenigingen heen
- Optie voor één van systemen, geen cumulatie mogelijk
- Evaluatie van bedragen na 2 jaar
- Verhoging van bedragen voor bepaalde categorieën van vrijwilligers
  - Speelpleinwerking
  - Sportsector

Wet: Cumulatie sociale uitkeringen

- Principes
  - Administratieve eenvoud
  - Geen invloed op bedrag uitkeringen
- Werkloosheid en brugpensioen
  - Geen toestemming meer, wel aangifte
- Arbeidsongeschiktheid
  - Wel nog toestemming : beoordeling algemene gezondheidstoestand

Wet: Cumulatie sociale uitkeringen

Werklozen & bruggepensioneerden:

- Vooraf melden aan RVA, meteen aan de slag
- RVA heeft 14d. om te weigeren, alleen als
  - Activiteit geen vrijwilligerswerk is zoals in wet
  - Activiteit normaal niet door vrijwilliger verricht wordt
  - Beschikbaarheid vrijwilliger op arbeidsmarkt vermindert (knelpuntberoepen)
- Eventuele weigering geldt enkel voor toekomst

Wet: Cumulatie sociale uitkeringen

Arbeidsongeschikten:

- Wet herbevestigt: adviserend geneesheer beoordeelt of vrijwilligerwerk verenigbaar is met algemene gezondheidstoestand
- Vrijwilliger moet jaarlijks toestemming vragen en meldingsplicht nakomen

Wet: Cumulatie sociale uitkeringen

Andere uitkeringen:

- Geen beperkingen: onkostenvergoeding is verenigbaar met uitkeringen zoals leefloon, hulp aan bejaarden, tegemoetkomingen aan personen met een handicap, inkomens-garantie voor ouderen, gewaarborgde gezinsbijslag

En verder?

- Wet oorspronkelijk 3 verschillende ingangsdata :
  - Algemeen : 1 februari 2006
  - Arbeidsrecht : 1 juli 2006
  - Verenigingen die met vrijwilligers werken : 1 augustus 2006
- Nieuwe datum : 1 augustus 2006
  - Voor alles
  - Geen overgangperiode

En verder?

- Uitvoering :
  - KB's inzake sociale zekerheid : principes liggen vast in wet
  - KB verzekering – overleg sector nodig
  - KB's controle / bijzondere voorwaarden : niet nodig om wet toe te passen

En verder?

- Engagement commissie en minister sociale zaken:
  - Half april : stand van zaken KB verzekeringen
  - Half mei : stand van zaken KB sociale sector
  - KB's tijdig gekend

En verder?

- Rol koepelorganisaties en HRV
- Informeren en sensibiliseren

Allen samen handen uit de mouwen!

Info?

- Provinciale steunpunten vrijwilligerswerk
- www.vrijwilligersweb.be
- www.vrijwilligerswerk.be
- www.vvsg.be
- www.greetvangool.be